

LAKIVALIOKUNNALLE

Suomen Asianajajaliiton lausunto koskien hallituksen esitystä HE 90/2023 vp

© Suomen Asianajajaliitto

Esityksestä yleisesti

- Suomen Asianajajaliiton kanta ei ole merkittävästi muuttunut aiemmin esitetystä.
- 10.11.2023 annetussa lausunnossa on nostettu esiin yleisesti perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen huomioiminen sekä se, ettei valtio vapaudu ihmisoikeusvelvoitteidensa mukaisesta vastuusta uuteen ristiriitaiseen sopimukseen liittyessään.
- Lopullinen esitys tulee Asianajajaliiton mukaan saattaa perustuslakivaliokunnan arvioitavaksi. Esitysluonnoksessa esitettyä ns. supistettua perustuslainsäätämisyjärjestystä on kannatettava edelleen.

Erityisiä huomioita 1/2

- Esitys ei sisällä muutosehdotuksia kotimaisiin prosessilakeihin, minkä vuoksi muutostarpeiden arviointia tulee jatkaa.
- Suomen Asianajajaliitto pitää merkittävimpänä ongelmana kuolemanrangaistuksen tuomitsemiseen sekä täytäntöönpanoon liittyviä kysymyksiä vastaanottajavaltiossa.
 - Nato SOFAn tulkintaa ei voida pitää tyydyttävänä oikeudellisena takuuna, vaan erillisen varauksen tai tulkintaselityksen tekeminen sopimukseen olisi oikeudellisesti pitävämpi vaihtoehto turvata perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen.
- Esityksen sivulla 138 todetaan, että muut Naton jäsenvaltiot, jotka ovat EIS:n osapuolia, ovat katsoneet, että Nato SOFA ja Pariisin pöytäkirja olisivat käytännössä yhteensopivia EIS:n velvoitteiden kanssa, sekä, että muilta valtioilta saatujen vastausten valossa näyttäisi siltä, että valtiot ratkaisevat Nato SOFAn ja EIS:n yhteensopivuuden tulkinnalla.
 - Esityksessä ei tarkemmin avata sitä, onko kyse kaikista Naton jäsenvaltioista, jotka ovat ihmisoikeussopimuksen osapuolina tai miten suurelta määrältä näistä jäsenvaltioista Suomi on saanut vastauksen.
 - Asianajajaliitto katsoo, että mikäli kyse on kaikista EIS:n osapuolina olevista Naton jäsenvaltioista, on tämä omiaan lisäämään esityksessä valitun tulkintaratkaisun legitimitettä.

Erityisiä huomioita 2/2

- Keskeiseksi tekijäksi on nostettu Suomen tulkinta siitä, mitä Nato SOFAn mukainen lainsäädännön kunnioittamisvelvollisuus merkitsee ja onko se yhdistettynä määräykseen *”lähettävävaltio sitoutuu pidättymään kaikista sopimuksen hengen vastaisista toimista”* riittävässä suhteessa EIS:n ja PL:n kuolemanrangaistuksen tuomitsemisen kieltoihin.
- Asianajajaliitto korostaa, että vastuu sopimuksen soveltamisesta ja sen merkityksestä Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten noudattamiselle on ennen kaikkea poliittisille päättäjille kuuluva ratkaisu, josta poliittiset päättäjät kantavat viimekätisinä vastuun.
 - Puhtaasti oikeudellisessa mielessä esitetyt tulkinnat ja soveltamiskeinot eivät poista Suomen valtion mahdollista vastuuta sopimusten rikkomisesta.

Lakivaliokunnalle

- Suomen Asianajajaliitto pyytää kohteliaimmin saattaa edellä mainitut seikat arvoisan lakivaliokunnan tietoon.
- Mielenkiinnostanne kiittäen

